

UNIVERZITA
KARLOVA

V Praze dne 11. dubna 2025

Materiál pro zasedání Akademického senátu Univerzity Karlovy

konané dne 16. května 2025

Název: Návrh dílčí změny Statutu Univerzity Karlovy

Předkládá: prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D., rektorka Univerzity Karlovy

Zpracovali: Mgr. Petra Štanclová, kancléřka Univerzity Karlovy
Mgr. Jan Bárta, vedoucí Právního odboru rektorátu
JUDr. Josef Vacek, Ph.D., Právní odbor rektorátu
Mgr. Lucie Vodičková, Právní odbor rektorátu

Návrh usnesení: Akademický senát Univerzity Karlovy schvaluje dílčí změnu Statutu Univerzity Karlovy.

Návrh dílčí změny Statutu Univerzity Karlovy

Důvod předložení

V únoru 2023 předložil ministr školství, mládeže a tělovýchovy návrh novely zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysokých školách“). Po projednání tohoto materiálu vládou v březnu 2024 a předložení návrhu zákona Poslanecké sněmovně provedl Právní odbor rektorátu ve spolupráci s vybranými součástmi univerzity a dalšími útvary rektorátu prvotní analýzu, které se zaměřila na potřebu změn vnitřních předpisů.

Následně Právní odbor rektorátu sestavil přehled potřebných změn Statutu Univerzity Karlovy (dále jen „Statut“). Novela zákona o vysokých školách byla v lednu 2025 projednána Senátem Parlamentu ČR a s pozměňovacími návrhy vrácena Poslanecké sněmovně. Ta vrácený návrh projednala a přijala ve znění změn navržených Senátem dne 11. února 2025. Návrh následně schválil prezident republiky a následně došlo k publikaci zákona ve Sbírce zákonů dne 28. února 2025. **Novela zákona o vysokých školách vstoupila v účinnost dnem 1. března 2025**, s výjimkou ustanovení s odloženou účinností, jež se týkají Národního akreditačního úřadu pro terciární vzdělávání (**1. července 2025**) a doktorského studijního příjmu (**1. září 2025**).

Příprava a projednání

Plánované změny Statutu byly opakovaně projednávány v různých fázích přípravy na různých fórech. K prvnímu projednání rozsahu navržených změn Kolegiem rektorky došlo dne **4. listopadu 2024**. Po zanesení požadovaných úprav byl přehled navržených změn rozeslán dne **8. listopadu 2024** děkanům fakult a dalším členům rozšířeného kolegia rektorky k uplatnění připomínek, a to do **22. listopadu 2024**. Po zapracování 47 připomínek uplatněných fakultami byl přehled navržených změn dne **2. prosince 2024** projednán Kolegiem rektorky. Dne **10. prosince 2024** byl takto zpracovaný materiál neformálně projednán v rámci kulatého stolu s Ekonomickou komisí AS UK a Legislativní komisí AS UK. Po zapracování připomínek uplatněných těmito komisemi byl materiál **16. prosince 2024** projednán Kolegiem rektorky a dne 19. prosince 2024 rozeslán členům rozšířeného kolegia rektorky s termínem pro uplatnění připomínek do **23. ledna 2025**. V mezidobě, dne **21. ledna 2025**, byl materiál opětovně projednán v rámci zasedání Ekonomické komise AS UK a Legislativní komise AS UK. Projednávání materiálu fakultami a na kulatém stole přineslo celkově 76 připomínek.

Právní odbor rektorátu následně připravil návrh vypořádání takto uplatněných připomínek, který byl projednán Kolegiem rektorky dne **3. února a 10. února 2025**. Po zapracování doporučení daných Kolegiem rektorky připravil Právní odbor rektorátu další verzi materiálu, která byla projednána v rámci dalšího setkání u kulatého stolu dne **27. února 2025** s členy Akademického senátu Univerzity Karlovy. Zde byly projednány některé problematické body, jež vyvstaly při předchozím projednávání návrhu změny Statutu. Následně byl postup potvrzen na zasedání Kolegia rektorky **3. března 2025** a následně došlo k projednání materiálu v rozšířeném kolegiu rektorky dne **10. března 2025**. Vedle toho právní odbor rovněž předložil Kolegiu rektorky k posouzení několik dílčích otázek, které byly projednány na jeho zasedání **10. března**. K opětovnému projednání na Ekonomické komisi AS UK došlo dne **18. března 2025**. Dne **31. března 2025** byl materiál naposledy předložen k posouzení dílčích nejasností Kolegiu rektorky.

Harmonogram změny vnitřních předpisů univerzity a fakult

Novelizovaný zákon o vysokých školách ukládá Univerzitě Karlově do 1 roku ode dne účinnosti novely zákona předložit Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy k registraci **vnitřní předpisy univerzity** tak, aby byly souladné se zněním zákona (s výjimkou přímo použitelných ustanovení zavedených novelou), tedy do konce února 2026. **Vnitřní předpisy fakult** mají být uvedeny do souladu se zákonem ve lhůtě 2 let ode dne účinnosti novely zákona, tedy do konce února 2027. Vzhledem k potřebě uplatnit změny k počátku akademického roku jsou však lhůty pro vypracování a přijetí změn předpisů zásadním způsobem odlišné.

Právní odbor rektorátu předpokládá přijetí Statutu v průběhu května 2025 a jeho následnou registraci Ministerstvem školství v průběhu letních měsíců. Již po jeho schválení akademickým senátem univerzity však bude možné s vysokou mírou pravděpodobnosti počítat s tím, že senátem schválené znění je konečné a lze z něj tak vycházet při přípravě změn vnitřních předpisů fakult. Ty bude nutné upravit tak, aby byly souladné jak se zněním novelizovaného zákona o vysokých školách, tak s přijatou změnou Statutu.

Stran přijímání změn vnitřních předpisů fakult se **doporučuje tento postup**:

- již po schválení změny Statutu (předpoklad květen 2025) se seznámit s jeho zněním a identifikovat rozpory s ním, resp. se zákonem o vysokých školách,
- zajistit vypracování změny vnitřního předpisu fakulty a předložit ji tak, aby ji akademický senát fakulty mohl projednat na prosincovém zasedání,
- předložit návrh vnitřního předpisu fakulty schválený akademickým senátem fakulty akademickému senátu univerzity tak, aby mohl být projednán nejpozději na jeho dubnovém zasedání v roce 2026 (připomínáme, že materiály na zasedání AS UK je nutné předložit nejméně 5 týdnů před jeho konáním),
- následně dojde k projednání návrhu vnitřního předpisu fakulty akademickým senátem univerzity a jeho případnému schválení.

Tento harmonogram zaručuje, že v případě potřeby bude dostatek prostoru pro opravu vnitřního předpisu fakulty a opětovné projednání. Obdobně lze tento doporučený přístup uplatnit i pro další vnitřní předpisy univerzity a jejich promítnutí do vnitřních předpisů fakulty, vždy s přihlédnutím k individuálně nastaveným povinnostem a termínům v nich uvedených.

Účinnost vnitřních předpisů

Vzhledem k organizaci vysokoškolského života bylo rozhodnuto, že změna Statutu nabude účinnosti k počátku akademického roku. Za účelem postupného náběhu některých novinek bylo přistoupeno k dělené účinnosti, a sice tak, že **hlavní část předpisu vstoupí v účinnost dnem 1. října 2025** a některá **díličí ustanovení o rok později, tedy 1. října 2026**. Současně byl náběh některých změn modifikován **přechodnými ustanoveními**, aby k zásadním změnám nedocházelo nárazově, ale byly rozprostřeny do delšího období. Poslední přechodné období pak skončí s akademickým rokem 2026/2027 a **úplná aplikace všech ustanovení tak nastane od 1. října 2027**. Z právě uvedeného je zřejmé, že se jedná o dlouhodobý proces implementace zaváděných změn, protože je třeba důsledné promítnutí potřebných změn do vnitřních předpisů fakult.

Nyní předkládanou díličí změnu Statutu je tedy třeba číst s vědomím, že uvedená ustanovení nabývají účinnosti zpravidla dnem 1. října 2025. Výjimky jsou pouze dvě: jedná se o plnou elektronizaci podávání přihlášek ke studiu (čl. 20) a přestupy mezi studijními programy (čl. 22c).

Přechodná ustanovení pak umožňují postupný náběh některých výraznějších změn, což se týká například způsobu doručování písemností studentům (čl. 31a) či zavedení nového vnitřního předpisu (čl. 22d). Další přechodná ustanovení mají za úkol vymezit některé vztahy, aby nebyla pochybnost o běhu času. Jde například o skončení funkčního období náhradníků akademickém senátu univerzity (čl. 7 odst. 3), členů vědecké rady univerzity (čl. 8 odst. 3) nebo stanovení lhůty pro předložení návrhu opatření rektora (čl. 11 odst. 1). Přechodná ustanovení rovněž upravují postup pro nakládání s majetkem univerzity (čl. 50).

Uvedená ustanovení o účinnosti a přechodná ustanovení mají za cíl vytvořit dostatečný prostor, aby fakulty byly schopné připravit změnu vlastních vnitřních předpisů a nastavit účinnost tak, aby byla v souladu s požadavky uvedenými v zákoně o vysokých školách a ve vnitřních předpisech univerzity (v tomto případě Statutu).

Povaha a rozsah prováděných změn

Potřeba provést dílčí změnu Statutu, jak uvedeno shora, je dána přijetím novely zákona o vysokých školách. Jedná se o největší novelu zákona od roku 2016, tudíž se změna dotýká celé řady oblastí vysokoškolského života, v důsledku čehož je třeba upravit příslušná ustanovení Statutu (a dalších vnitřních předpisů univerzity a jejích součástí). Na úrovni Statutu jde například o zakotvení možnosti přestupů mezi studijními programy, doplnění rozhodování o právech a povinnostech studentů do působnosti fakult, zavedení ryze elektronické přihlášky, úpravu pojmosloví, úpravu přechodu funkce studentského akademického senátora, zpřístupňování závěrečných prací veřejnosti, úpravu mimořádných stavů, dílčí změny dotýkající se uskutečňování celoživotního vzdělávání a další.

Další navrhované změny jsou reakcí na praktické potřeby úpravy některých ustanovení (týká se například ustanovení o nakládání s majetkem univerzity). Současně provedl Právní odbor rektorátu některé změny, které nemají přímý vliv na obsah, avšak jejich cílem je větší srozumitelnost textu. Jedná zejména o sjednocení užívané terminologie, a to stran užívání některých pojmů, sjednocení užívání velkých písmen, revizi křížových odkazů, opravu a doplnění poznámek pod čarou, zpřesnění nejednoznačných ustanovení či úpravy v členění vnitřního předpisu.

Další postup

Následujícím krokem je finalizace příloh Statutu č. 1, 3 a 4, které budou Akademickému senátu Univerzity Karlovy předloženy tak, aby mohly být projednány v červnu 2025. V souvislosti s jejich přijetím se již nepočítá se zásahy do hlavního textu Statutu, protože je možné je předložit k projednání samostatně.

Přílohy:

1. Bodové znění dílčí změny Statutu Univerzity Karlovy
2. Znění dílčí změny Statutu Univerzity Karlovy zapracované do platného znění (změnová verze s vysvětlivkami)
3. Znění dílčí změny Statutu Univerzity Karlovy se zapracovanými změnami (výsledná verze)
4. Pomocný diagram k postupu dle článku 50 Statutu Univerzity Karlovy
5. Pomocný diagram k postupu dle článku 51 Statutu Univerzity Karlovy